

DANSK LANDBRUG SKAL BLIVE GRØNNERE - VI HAR IKKE RÅD TIL ANDET

Af Morten Riget, landbrugsdirektør i Nordea

Landbruget i Danmark er næst efter transporterhvervet den mest CO₂-udledende sektor i landet. Nye klimakrav til bankernes udlån skubber yderligere til den nødvendige grønne omstilling af det danske landbrug, som vil tage fart de kommende år. I Nordea ser vi det som en fælles opgave.

Det er ikke nogen hemmelighed, at landbruget er en af landets største udledere af CO₂. Heldigvis er det også en situation, der kan gøres noget ved. Dels ved, at de enkelte landbrug selv arbejder mere fokuseret og systematisk med miljøet og de øvrige ESG-områder, og dels ved at tage imod al den hjælp, der findes i form af ekspertise og teknologi. I Nordea ser vi os som en vigtig partner i den omstilling, landbruget står på tærsklen af.

Nordeas klimamål nås kun sammen med kunderne

Som bank kan vi ikke nå vores egne ambitiøse ESG-mål uden hjælp fra vores kunder. Især målet om at reducere vores emissioner med 40-50 % inden 2030 på vores investerings- og udlånsportefølje (se illustration). Det kan ganske enkelt ikke lade sig gøre uden landbruget som medspiller. Derfor vil vi over den kommende tid se øgede krav til rapportering i landbruget på alle tre ESG-parametre, men især på klimaområdet, da det er her, belastningen er størst.

Figur 1. Nordeas mål om reduktion i emissioner



Hvad er ESG?

Hvad er ESG?

ESG står for

Environment (miljø),
Social (samfund) og
Governance (ledelse)

Samfundets krav som motivator

Også blandt landbrugets aftagere, både i industrien og blandt forbrugerne, politikerne og det øvrige samfund bliver der stillet øgede og nye krav til bæredygtighed. De øgede krav ses blandt andet på miljøområdet, hvor biodiversitet allerede nu spiller en endnu større rolle, og der på sigt forventes at komme målkrav på. Øgede krav ses også på det sociale og ledelsesmæssige område.

Mange aftagere af landbrugets produktion vil altså stille krav til den måde, der produceres på – og vil kræve dokumentation for det. Det vil vi også i banken, men vi vil samtidig gerne være en del af omstillingen og investere i den sammen med landbruget.

Vi møder i dag en større og større efterspørgsel fra landbrugskunder, der ønsker at dække deres strømforbrug via grøn energi. Det kan fx være solceller på ladebygninger, som ofte kan dække ca. 25 pct. af bedriftens strømforbrug. De kan finansieres via grønne lån, som ofte kan være tilbagebetalt på otte år.

Klimabelastningen får indflydelse på prisen på lån

Når vi kreditvurderer fødevarereproducenter i dag, kigger vi naturligvis på økonomisk

performance, altså hvor solid forretningen og økonomien er. Jo sundere forretning, jo bedre pris får man på sine lån, da banken alt andet lige løber en mindre risiko ved at låne ud til sunde virksomheder med solid økonomi.

CO₂-udledning bliver også en faktor i bankernes kreditvurdering. Og det er her, vi gerne vil være en medspiller for landbruget. Vi ser nemlig fortsat store muligheder i dansk landbrug – også med de øgede krav, der er til ESG. Men det kræver, at alle fødevarereproducenter begynder at arbejde med deres klimabelastning – og rapporterer resultaterne.

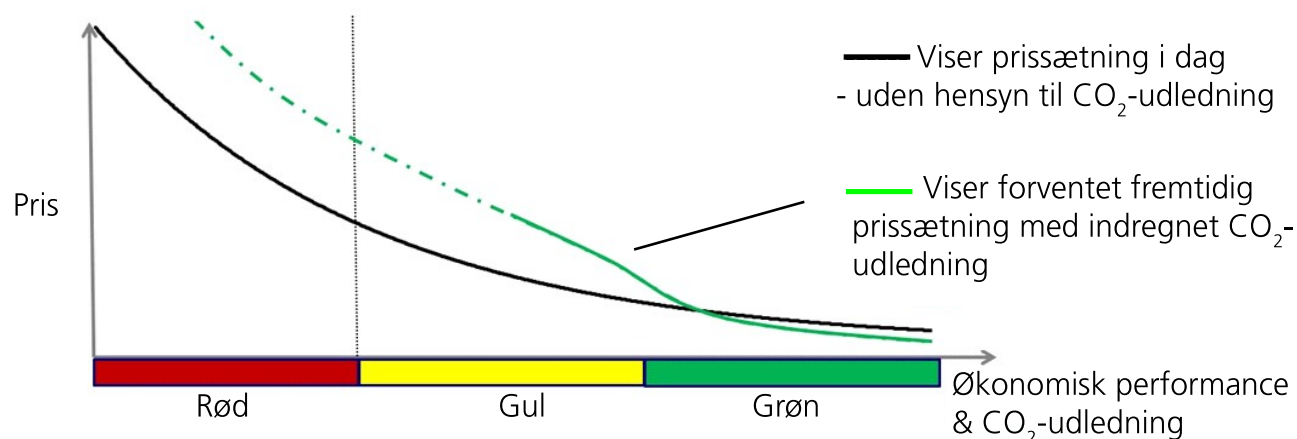
Som det fremgår af figuren nedenfor, hænger bedrifternes økonomiske performance sammen med prisen på at låne. Den stippledte linje viser, hvordan bedrifternes CO₂-udledning fremover forventes at komme til at påvirke denne pris.

Omstillingen er i gang

Ligesom mange landbrug er i fuld gang med den grønne omstilling og deres øvrige ESG-arbejde, er vi også i gang med at omstille vores udlån til såkaldt grønne lån. I år beder vi derfor de største landbrugskunder om at aflevere klimaregnskaber med CO₂-data.

Her kan de fx bruge [ESGreen-toolet](#). De skal også lægge såkaldte transitionsplaner for, hvordan de vil omstille til en mere klimavenlig bedrift. Vi opfordrer til, at de tager de to andre områder med i deres årsrapporter, altså sociale forhold og ledelse. I løbet af 2023 vil vi bede alle øvrige landbrugskunder om det samme, og senest fra 2025 forventer vi, at ESG-rating indgår

Figur 2. Prisen på lånekapital ("renten") og dens afhængighed af økonomisk performance og CO₂-udledning



på lige fod med en regnskabsmæssig rating på alle vores landbrugskunder.

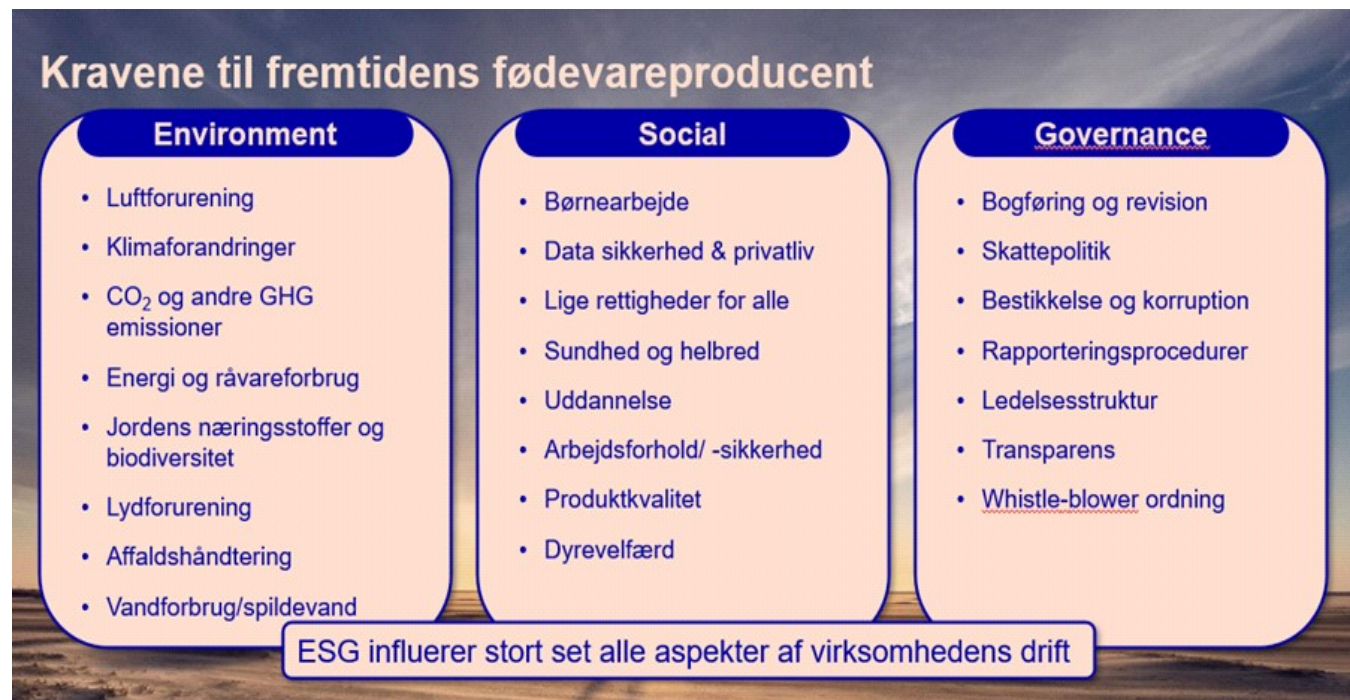
Husk S og G

Der er mange måder at nå sine miljømål, blandt andet ser vi en spændende udvikling inden for robotter, der kan være med til at effektivisere landbruget ved mere præ-

cise såningsmetoder og ved at begrænse sprøjtegifte i ukrudtsbekæmpelsen.

Der forskes i Danmark også i udviklingen af nye, mere modstandsdygtige afgrøder og nye former for afgrøder. Vi ser allerede en udvikling i efterspørgslen efter plante-

Figur 3. Kravene til fremtidens fødevareproducent



protein, og med den ekspertise, store brug af data og høje kvalitet, der er i dansk landbrug i dag, ser jeg masser af muligheder for et grønnere landbrug.

På det sociale område sker der også rigtig meget i landbruget. Vi ser, at mange fokuserer på arbejdsmiljøet. Der er kommet langt større opmærksomhed på arbejdsforholdene og på fx at undgå arbejdsulykker. Landmændene er blevet mere bevidste om, at sygemeldinger koster på den korte bane, og at et dårligt arbejdsmiljø i sidste ende kan medføre, at det bliver svært at tiltrække nye medarbejdere. Det vil ramme virksomhedens effektivitet og medføre både ringere økonomi og bæredygtighed.

Der er altid den risiko, at når man fokuserer på en ting, glemmer man noget andet. Derfor opfordrer vi landmændene til at huske at fokusere på 2-3 forhold *også* inden for de sociale aspekter og i ledelsen af deres bedrifter, så vi kan løfte landbruget i Danmark på alle bæredygtige parametre.

Vi anerkender, at det ikke er nogen lille omstilling, vi står overfor, men vi mener også, at det er den eneste farbare vej at gå. Vi SKAL simpelthen i mål med et grønnere landbrug – Danmark har ikke råd til andet.